

नीति तथा कार्यक्रम २०७५

यस नगरपालिकाको तेस्रो नगर सभामा हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरि पाल्नु भएका प्रमुख अतिथि ज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरु, अतिथि ज्यूहरु

नगरपालिकाका उप-प्रमुखज्यू,

राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु,

नगर कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु,

नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

विभिन्न साभेदार संघ संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,

विभिन्न संघ संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,

पत्रकार मित्रहरु,

अन्य उपस्थित महानुभावहरु,

र नगरपालिकाका कर्मचारीहरु ।

सर्वप्रथम,

मन्थली नगरपालिकाको आ.व. २०७५/०७६ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट पेश गर्ने यो गरिमामय तेस्रो नगरसभामा सर्वप्रथम म संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपाल स्थापना लगायत नेपालका राजनैतिक परिवर्तनको प्रमुख आन्दोलनका विभिन्न काल खण्डमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । त्यसैगरि नेपालमा भएका राजनीतिक परिवर्तनका विभिन्न आन्दोलनमा घाईते हुनुभएका योद्धाहरुको शीघ्रस्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु । राजनैतिक आन्दोलनमा वेपत्ता हुन पुगेका र वेपत्ता पारिएका नागरिकहरुको खोजी तथा सार्वजनिक गर्न तदारुकता देखाउन संघीय तथा प्रदेश सरकारको ध्यानाकर्षण पनि गराउन चाहन्छु ।

नेपालको संविधान २०७२ जारी भएपछि मुलुकमा संघीयता संस्थागत भएको छ । संविधानले परिकल्पना गरेका तीनै तह संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका निर्वाचन सम्पन्न भएको पनि केही समय व्यतित भईसकेको छ । संविधानले परिकल्पना गरेका संरचनाहरु स्थापना र क्रियाशिल हुदै गएका छन् । संविधानले व्यवस्था गरेका नागरिकका मौलिक हकहरु प्रचलन गराउनुपर्ने विषय सबै सरकारहरुका दायित्वका रुपमा रहेका छन् । राजनीतिक आन्दोलनले पूर्णता पाईसकेको अवस्थामा अब जनताको आर्थिक संवृद्धि हासिल गर्ने राष्ट्रिय अभियानमा हाम्रो ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्ने अवस्थामा हामी आईपुगेका छौ ।

अबको हाम्रो गन्तव्य गरिवी निवारणका लागि आर्थिक संवृद्धि, सुशासन, सामाजिक समावेशीकरण, समावेशी विकास, सामाजिक न्याय सहितको आयको समान वितरण तर्फ हुनु जरुरी छ । यस्तो महत्वपूर्ण घडिमा हुन गईरहेको नगरसभाको शुभारम्भ सत्रमा हाम्रो आमन्त्रणलाई सहर्ष स्वीकार गरी पाल्नुहुने प्रमुख अतिथि ज्यू, विशेष अतिथि ज्यूहरु, अतिथि ज्यूहरु, यहाँ उपस्थित हुनु भएका सबै महानुभावहरुमा आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

आदरणीय प्रमुख अतिथि ज्यू, विशेष अतिथि ज्यू, नगरसभाका सदस्यज्यूहरु ,अन्य उपस्थित महानुभावहरु

नेपाली जनताको अर्थपूर्ण त्याग र वलिदानबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना भएको तथ्यलाई कसैले नकार्न सक्दैन । यो त्याग र वलिदानी सबै नेपालीको सुख र समृद्धी एवं मुलकको विकासका लागि हो । यो आन्दोलनमा रामेछापेली जनताका साथै मन्थली नगरका वासिन्दाको पनि उत्तिकै योगदान रहेको छ । नगरवासीको यो योगदान र त्याग आजको परिवर्तनका महत्वपूर्ण श्रृंखला हो । परिवर्तनको संवाहकको रूपमा रहेको स्थानीय सरकार र सो सरकारका सञ्चालक हामीहरुले नगरवासीले प्रत्यक्ष अनुभूती गर्न पाउने गरी कार्य गर्न सक्नु नै परिवर्तनका संवाहक प्रतिको सच्चा सम्मान हो भन्ने हाम्रो बुझाई रहेको छ ।

भौगोलिक विविधताले भरपूर्ण मन्थली नगरपालिकामा तामाकोशी किनारदेखि फुलासीको पोखरी डाँडा, पुरानागाँउको वाहुनचुरादेखि कठजोरको ऐरमवास लगायतका उचाईका भुगोलहरु रहेका छन् । त्यसैगरी विभिन्न जातजातिको मिश्रीत वसोवास रहेको यस नगरपालिकामा जाति अनुसार संस्कृती भेषभुषा र परम्परागत सम्पदाहरु रहेका छन् । यी हाम्रा नगरका सम्पती हुन् भन्ने मेरो बुझाई छ । यस्ता सम्पदाहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नु हामी निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको परम कर्तव्य हो ।

नेपालको संविधानले नेपाली जनताको सार्वभौमिकतालाई संवैधानिक, कानुनी र व्यवहारिक रूपमा स्थापित गरिसकेको परिप्रेक्ष्यमा संविधान प्रदत्त हक अधिकारहरु तथा राज्य र स्थानीय सरकारबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरु सबै नगरवासी समक्ष पुऱ्याउनु हाम्रो प्रमुख दायित्व हो । तथ्य तर्क र कानुनका आधारमा नगरवासीका जायज कुराहरुको सम्बोधन गर्ने परिपाटीलाई निरन्तरता दिनुको साथै लोकप्रीयताका लागि मात्र नभई जनताका लागि आवश्यकताका आधारमा कार्य गर्न सकेमा मात्र नगरपालिका र जनप्रतिनिधीहरुको गरिमा उच्च हुनेमा दुई मत हुन सक्दैन भन्ने मेरो ठम्याई छ ।

वर्तमान युग सूचना प्रविधीको युग हो । सूचना प्रविधीको यथेष्ट उपयोगबाट आज कैयौं मुलकका साथै हाम्रै देशका स्थानीय तहहरुले उल्लेख्य प्रगती हासिल गरिसकेका छन् । यस परिप्रेक्ष्यमा अबको हाम्रो विकास सूचना र तथ्यांकको विश्लेषण र अनुसन्धानमा आधारित

रहेर हुनु पर्दछ । यसका लागि नगरपालिकाको भुगोल , जनसंख्या, प्राकृतिक स्रोत साधन, संस्कृती, क्षमता र सम्भावनाहरुको तथ्यगत विवरण तयार गरी दुरुस्त राख्ने तर्फ हाम्रो ध्यान जानु पर्दछ ।

नगरपालिका सञ्चालनको १३ महिने कार्यानुभव हामीहरुले हासिल गरिसकेका छौ । यो १३ महिनामा हामीले लिएका नीति, हाम्रा कार्य, र यसको उपलब्धीहरुको विभिन्न कोणहरुबाट लेखाजोखा पनि भईसकेको छ । यस्तो अवस्थामा हामीले पुरातनवादी नीतिलाई परिवर्तन गरी प्रगतीशिल र नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन गर्न सकिएन भने परिवर्तन सम्भव नहुने महशुस मैले गरेको छु । यसका लागि विकास र सेवा प्रवाहलाई सहजीकरण गर्ने गरि अर्पण नीति र कानुनलाई पूर्णतादिने तथा आवश्यकता अनुसार नयाँ नीति र कानुन निर्माणमा प्राथमिकता दिनु पर्दछ । नगरपालिकाका संस्थागत संरचनालाई सक्षम र कार्यमूलक बनाउनका साथै संरचनाहरुको कार्य प्रकृती, प्रदान गर्नु पर्ने सेवा र अवस्थितीको सही विश्लेषण गर्न सक्नु पर्दछ । यसका लागि जनप्रतिनिधीहरुको क्षमता अभिवृद्धी गरी अन्य क्षेत्रमा योग्य, विशेषज्ञ र दक्ष जनशक्ति विकास एवं परिचालन गर्न वृहत जनशक्ति योजना तर्जुमाको आवश्यकता मैले देखेको छु । नगरभित्र उपलब्ध तर प्रयोग विहीन र कम प्रयोग भएका स्रोत र साधनलाई कुशलतापूर्वक परिचालन गर्नेतर्फ हाम्रो ध्यान केन्द्रित हुनु पर्दछ ।

मन्थली नगरपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धिका संवाहक कृषि, उर्जा, उद्योग, पर्यटन, जलस्रोत , व्यापार व्यवसाय जस्ता क्षेत्रहरुको सही उपयोग नै हो । सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको समेत यस क्षेत्रमा लगानी केन्द्रित गराउनु हामी सबैको उतिकै दायित्व छ । यसका लागि सम्बन्धित पक्षलाई प्रेरित गर्न सक्नु पर्दछ । कृषि तथा पशुपालनको व्यवसायिकरण र वजारीकरणका लागि पकेट क्षेत्र घोषणा गरी सो क्षेत्रमा लगानी वढाउनु जरुरी छ ।

पर्यटन उद्योग मार्फत नगरको आम्दनी वृद्धि गर्नका लागि ऐतिहासिक महत्वका मठमन्दिर, किल्ला, गढी, भाषा र संस्कृतीको संरक्षण सम्बर्द्धन गर्नुका साथै जल मार्गमा प्याफिटङ्ग व्यवसाय र भ्यू टावर निर्माणमा लगानीको नीति अवलम्बन गर्न सक्नु पर्दछ । शहरीकरणका लागि आवश्यक पूर्वाधारको क्रमशः निर्माण तथा व्यवस्थापनका साथै शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, विद्युत, इन्टरनेट र वैकिग क्षेत्रमा नगरवासीको सहज पहुँचमा महत्व दिनु आवश्यक सम्भेको छु ।

शिक्षा क्षेत्रको विकास नभै नगरवासीको उत्थान हुन नसक्ने भएकाले नगर भित्र रहेका विद्यालयहरुमा रिक्त शिक्षक दरवन्दी मिलान तथा पूर्ती गर्ने, विद्यार्थी संख्या अत्यन्त न्यून भएका विद्यालयहरु एक आपसमा मर्ज गर्दै जाने, विद्यालयको भौतिक संरचनामा सुधार

गर्ने, सबै विद्यालयमा क्रमशः इन्टरनेटको सुविधा पुऱ्याउने कार्य विशेष प्राथमिकतामा राखिनु पर्दछ । वालवालिकाले विद्यालय छाड्ने कारणको अनुसन्धान गरी सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र वालमैत्री नगरको विकास गर्न अन्य साभेदार निकायसँग हातेमालो गरी शैक्षिक तथा वालवालिकाको क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनु पर्दछ ।

“सुखी नेपाली समृद्ध नेपालको” भन्ने मूल नारा संघीय सरकारले तय गरेको छ । यो नारालाई सार्थक बनाउन हामी मन्थली नगरपालिकाका जनप्रतिनिधी र नगरवासी समेतले पनि योगदान पुऱ्याउनु जरुरी छ । यसैमा आधारित रहेर मैले नगरपालिकाको आगामि आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम तयार पारी नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित गराई आजको गरिमामय नगरसभा समक्ष पेश गरेको छु ।

आगामी आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा नगरपालिकाले निम्न विषयहरुलाई आधारको रूपमा लिएको व्यहोरा यहाँ प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- नेपालको संविधान २०७२ (राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु)
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४
- अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४
- स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९
- वालमैत्री स्थानीय शासन कार्यविधि तथा रणनीति, २०६८
- स्थानीय निकाय लैंगिक परिक्षण कार्यविधि, २०६८
- नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र चालु वजेट
- प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम
- स्थानीय तहको वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४
- नगर स्तरिय उद्यम विकास योजना २०७४
- नगरपालिकाका चालु ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिकाहरु
- नेपाल सरकारको चालु चौधौं योजना
- दीगो विकास लक्ष्य २०१६-२०३०

- राष्ट्रिय जनगणना २०६८ का प्रतिवेदनहरु
- पुनर्निर्माण सम्बन्धी सरकारका नीतिहरु
- स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका , २०६८
- लैंगिक समनता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, २०६६
- मन्थली नगर कार्यपालिकाका सबै विषयगत समितिबाट प्राप्त सुझावहरु तथा निर्णयहरु,
- नगर कार्यपालिका तथा नगरसभाका निर्णयहरु
- मन्थली नगरपालिकाले आवश्यक देखेका विभिन्न विषयहरु ।

उपरोक्त आधारमा आगामि वर्षका योजना तथा बजेट कार्यक्रम छनौट गर्न निम्न प्राथमिकता क्षेत्र तोकीएका छन् । साथै वडास्तरबाट योजना तर्जुमा गर्दा समेत देहाय अनुसारका प्राथमिकताका आधारमा तर्जुमा गर्न निर्देश गरिएको थियो ।

- ❖ आर्थिक विकास तथा गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने योजना
- ❖ उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने योजना
- ❖ राजश्व परिचालन र आन्तरिक आयमा उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने योजना
- ❖ सेवा प्रवाह, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि र सुशासनमा योगदान पुऱ्याउने योजना
- ❖ स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिताको अभिवृद्धि गर्ने योजना
- ❖ लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि गर्ने योजना
- ❖ दिगो विकास, वतावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने योजना
- ❖ स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रबर्धन गर्ने योजना
- ❖ लक्षित वर्गका जिविकोपार्जनमा सघाउ पुऱ्याउने योजना
- ❖ नगर कार्यपालिकाका विषयगत समितिहरुका सुझाव र निर्णयहरु
- ❖ नगरपालिकाले आवश्यक देखेका विविध विषयहरु ।

उपस्थित महानुभावहरु अब म मन्थली नगरपालिकाले तय गरेका विषयगत क्षेत्रका नीतिहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क) राजश्व परिचालन सम्बन्धि नीति :

गत आ. व र चालु आ. व को राजश्व र आयको अवस्था हेर्दा गत आर्थिक वर्ष भन्दा चालु आर्थिक वर्षमा राजस्वको असुली परिमाणमा धेरै देखिएता पनि गुणात्मकतामा प्रगति हाँसिल हुन सकेको देखिदैन । २०७३ भाद्रबाट एकिकृत सम्पति कर लागू भएपछि यस नगरपालिकाको आन्तरिक आय केही फराकिलो भएको छ । एकिकृत सम्पती कर भन्दा बाहेक अन्य आन्तरिक

आयका मूल श्रोतहरु भनेको घर नक्सा पास र अभिलेखिकरण, व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण, विभिन्न किसिमका सिफारिसहरु, धितो मूल्याङ्कन, आयश्रोत प्रमाणित जस्ता क्षेत्रहरु नै प्रमुख देखिन्छन् । यस्ता स्रोत मध्ये घर नक्सा पास र अभिलेखिकरणले चालु आ व मा रु ५४ लाख ३९ हजार २५६ अर्थात कूल आयका ३६ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको पाईन्छ । चालु आ.व मा अधिकांश व्यक्तिगत घर निर्माण कार्य सम्पन्न हुने हुदा आगामी आ. व. मा घरहरुको नक्सा पास र अभिलेखिकरणबाट हुने आम्दानीमा निकै कम आउने अनुमान गरिएको छ । राजश्वको यो क्षेत्रबाट गुम्न सक्ने सम्भावित राजश्वको पूर्तिका लागि नयाँ क्षेत्रहरुको खोजी गर्नु आवश्यक ठानिएको छ ।

नगरपालिका संचालन तथा समृद्ध नगर निर्माणको लागी मानव संशाधन विकास तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा समेत आन्तरिक आयको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । करको दायरा भन्दा बाहिर रहेका करदातालाई करको दायरामा ल्याउने सके मात्र समृद्ध नगर निर्माणमा नगरबासीले अपनत्व महशुस गर्न सक्ने भएकाले आगामी आ. व मा नयाँ राजस्वका दायराको खोजी गर्नुको साथै हालसम्म करको दायरामा नआएका अन्य उच्चमी व्यवसायी नागरिकहरुलाई करको दायरामा ल्याउन पहल गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ । यसका लागि विज्ञ सहितको टिम निर्माण गरी अध्ययन गरी प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने कार्य गरिनेछ ।

आगामी आर्थिक वर्षमा राजस्व र आन्तरिक आय बृद्धिका लागि राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस समेतलाई मध्येनजर राखी निम्नानुसारको नीति अवलम्बन गर्ने प्रस्ताव गरेको छु ।

१. राजश्वका दरहरुलाई उपयुक्त विन्दुमा राखी दायरा विस्तारमा जोड दिइनेछ ।
२. हालसम्म नगरपालिकाको करको दायरामा नआएको ढुङ्गा, गिट्टी बालुवा निकासी आदिलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
३. नगर भित्रका जग्गाको रेखाङ्कन गर्न अमिन खटाउने रेखाङ्कन दररेट निर्धारण गरिएको छ ।
४. नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको व्याकहोल लोडर, ट्रिपर र टैक्टरलाई भाडामा लगाउन कार्यविधि निर्माण गरिनेछ ।
५. नगर क्षेत्रभित्रका सबै सामूदायिक संस्थाहरुलाई दर्ता तथा नविकरण गर्ने, गराउने ।
६. नगर भित्र रहेका कृषि तथा पशु संस्था/समूहहरुलाई दर्ता/नविकरण गराउने । यस्ता व्यवसायबाट न्यूनतम सेवाशुल्क मात्र संकलन गर्ने
७. नगर क्षेत्र भित्रका निर्माण व्यवसायी, परामर्श दाता संस्थाहरुलाई दर्ता/नविकरण अनिवार्य गराइनेछ ।
८. नगर भित्र रहेका वित्तीय कारोबार गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु, सहकारीहरुलाई दर्ता/नविकरण गरी करको दायरामा ल्याइनेछ ।
९. नगर क्षेत्र भित्र रहेका गैर सरकारी/अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुलाई दर्ता/सुचिकृत गराइनेछ ।

१०. नगर बाहिर दर्ता भएका तर नगर क्षेत्रभित्र काम गर्ने राष्ट्रिय / अन्तराष्ट्रिय गैसस, सहकारी, निर्माण व्यवसायी, सप्लायर्सहरुलाई सुचिकृत गराई करको दायरामा ल्याईनेछ ।
११. नगर भित्र व्यवसाय संचालनमा रहेका तर नगरपालिकामा दर्ता नभएका एवं दर्ता भएर पनि नविकरण नगरेका व्यवसायीलाई दर्ता/नविकरणमा ताकेता गरिनेछ ।
१२. सबै खाले सिफारिस तथा दस्तुरलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
१३. एकिकृत सम्पति करलाई वढी वैज्ञानिक र सहज बनाउँदै लगिनेछ ।
१४. संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको भावना वमोजिम मन्त्री परिषदको २०७४ चैत्र १२ को निर्णयले घर वहाल कर चालु आ.व. बाट नै स्थानीय सरकारले नै संकलन गर्ने गरी व्यवस्था गरिसकेको छ । यस्तो कर भुक्तानी गर्ने करदाताको घरवहाल कर चुक्ता गरेको प्रमाण समेत स्थानीय तहले नै जारी गर्न सक्ने निर्देशन पनि भैसकेको हुँदा साविकमा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा घर वहाल कर बुझाउनु पर्ने कुनै पनि करदाताले आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा कर बुझाउनु नपर्ने भएको छ । घरवहाल कर कडाईका साथ लागू गर्न सकिनेमा यसबाट नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि हुने विश्वास लिएको छु ।
१५. वन पैदावर, कृषिजन्य उत्पादन, पशुजन्य उत्पादनको निकासी, पैठारीलाई करको दायरामा ल्याईनेछ ।
१६. निजी तथा साभेदार लगानीकर्ताको खोजी गरी स्वीमिङ्ग पुल सहितको मनोरञ्जन पार्क निर्माण गरी मनोरञ्जन कर लिने कार्यको शुरुवात गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१७. राजश्व चुहावटबाट अनुमान गरिए अनुरूप राजश्व संकलनका कार्य प्रभावित भएका हुँदा राजश्व चुहावट नियन्त्रणमा विशेष सजगता अपनाईनेछ ।
१८. राजश्व वृद्धि गर्ने रणनीतिहरु अवलम्बन गर्दा आर्थिक विकाससँग तादम्यता हुने किसिमका कार्यहरु अगाडि बढाउनेछु ।
१९. घुम्ती व्यवसायको व्यवसायिक वैधता पहिचान गरी करको दायरामा ल्याउने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
२०. नगरभित्रका नगरपालिकाद्वारा निर्मित नगरस्तरीय सडकहरुमा पटके सवारी कर लगाउने कार्यको शुभारम्भ गरिनेछ ।
२१. नगर क्षेत्रभित्र पर्यटकहरुको वसाई अवधि लम्ब्याउन पर्यटन पूर्वाधारहरुको विकास र प्रचार प्रसारमा विशेष जोड दिनेछु । यसका लागि सार्वजनिक नीजि लगानिमा पूर्वाधारहरु निर्माण गर्दै लगिनेछ ।
२२. नगर क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक श्रोत र साधन जस्तै ढुङ्गा, स्लेट, गिट्टी, वालुवा, माटो, खनिज पदार्थ लगायतका वस्तुहरुको पहिचान गरी यस्ता प्राकृतिक श्रोत साधनको उत्खनन् र सङ्कलन गर्नेतर्फ पहल गरिनेछ ।

२३. नगरपालिकालाई आन्तरिक श्रोतबाट सुदृढ, दिगो र भरपर्दो तुल्याउन विभिन्न किसिमका भौतिक संरचनाहरू जस्तै पार्क, सपिङ्ग कम्प्लेक्स र आय आर्जनमा टेवा पुऱ्याउने अन्य कम्प्लेक्स लगायतका पूर्वाधार निर्माणतर्फ नगरको लगानि वढाईनेछ ।

२४. हाल कायम रहेका करका दरलाई वैज्ञानिक र व्यवहारिक बनाउन तथा करको दायरा फराकिलो पार्ने नीति अबलम्बन गरी आन्तरिक श्रोत वृद्धि गरिने छ । जसका लागि प्रचलित कानून बमोजिम उठाउन पाउने सम्पति कर, घरबहाल कर, व्यवसाय कर लगायत सम्पूर्ण कर, शुल्क र दस्तुरका सबै क्षेत्र समेटी मूख्य मूख्य बजार केन्द्रहरूमा घरदैलो सेवाको कार्यक्रम चालु आ.व.बाट नै संचालन गरिनेछ ।

२५. ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र कवाडी सामग्रीहरूको निकासी करलाई छिमेकि पालिकाहरूको समन्वय र सहकार्यमा व्यवस्थित गरिनेछ ।

२६. पर्यटन, जलबिद्युत, खानेपानी, लगायतका विविध विषयमा प्राप्त नभएका रोयल्टी प्राप्त गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२७. करको दायरामा आउने र नआउने, समयमा कर तिर्ने र नतिर्ने बीच फरक अनुभूति दिन कर छुट, दण्ड तथा पुरस्कार जस्ता कार्यक्रम ल्याइने छ । बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने परिपाटीलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२८. नगरपालिकालाई तिर्न, बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण कर शुल्क बुझाईसकेपछि मात्र सेवाग्राहीलाई कार्यालयले सेवा उपलब्ध गराउने नीतिलाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ ।

२९. पार्किङ्ग स्थलका सम्भावित क्षेत्रको खोजी गरि ट्राफिक प्रहरीको सहयोगमा पार्किङ्ग शुल्क लिने कार्यको शुरुवात गरिनेछ । यसबाट नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि हुने विश्वास लिएको छु ।

३०. माथिका व्यवस्थाहरू लागू गर्दा करदाताहरूलाई करको थप व्यय भार नपर्नेतर्फ विशेष विश्लेषण गरी नीति तय गरिएको व्यहोरा समेत यस सभालाई अवगत गराउन चाहन्छु ।

ख) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास सम्बन्धि नीति :

अवको हाम्रो विकास सूचना र तथ्याङ्कको गहन विश्लेषण, अनुसन्धान र प्रमाणमा आधारित हुने छ। त्यसका लागि नगरको भुगोल, प्रकृती, स्रोत साधन, क्षमता र संभावनाका सम्पूर्ण सूचना प्रणाली (GIS), House Hold Survey र तिनको DIGITALIZED मार्फत सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउने प्रयास गरिनेछ ।

२) सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग, संचालित कार्यक्रमहरूको नियमित समिक्षा, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, देख्ने र पढ्ने मात्र नभई श्रव्य दृश्यको माध्यमबाट नागरिक वडापत्र सार्वजनिक गर्ने जस्ता Tools को माध्यमबाट नगरपालिकाका काम कारवाहीमा सुशासन र पारदर्शिता प्रवर्द्धन गरिने छ ।

३) नगरको आवधिक योजना तर्जुमा गरी सो योजनाले लक्षित गरे बमोजिम क्षेत्रगत गुरुयोजना र वार्षिक योजना तयार गर्नका साथै वार्षिक बजेट र आवधिक योजनालाई एक आपसमा आवद्ध गरिने छ । आवधिक योजना निर्माणका लागि चालु आ.व.बाट नै तयारी गरिएकोमा प्राविधिक समस्याका कारण उक्त कार्य सम्पन्न गर्न सकिएको छैन । आगामि आ.व.को पहिलो चौमासिक भित्र नै नगरको आवधिक योजना निर्माणको थालनी गरिने छ ।

४) सबै नगरसभा सदस्यहरूको उपस्थितिमा नगरस्तरीय अर्ध वार्षिक समीक्षा बैठक बस्ने व्यवस्था मिलाइने छ । उक्त बैठकमा अन्य सरोकारवाला साभेदार संस्था, सञ्चारकर्मी समेतको सहभागी गराइनेछ । साथै नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाको पारदर्शिताका लागि सार्वजनिक सुनुवाई वडास्तरमा समेत गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५) केही वडामा व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाइनबाट गर्ने कार्य शुरु गरिसकिएको छ । अनलाईन घटना दर्तालाई क्रमशः सबै वडाहरूमा विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

६) अन्य स्थानीय तहका राम्रा अभ्यासहरूलाई यस नगरपालिकामा भित्राउन जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई अबलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

७) कर्मचारीको कार्यक्षमता वृद्धिगर्न आवश्यकतामा आधारित तालिम प्रदान गर्ने, प्रविधि मैत्री बनाउने तथा असललाई पुरस्कार र खराबलाई दण्ड दिने नीति लिइने छ । अतिरिक्त समयमा काम गर्ने नगरपालिकाका कर्मचारीहरूलाई १५ प्रतिशत प्रोत्साहन भत्ताको समेत व्यवस्था गरिनेछ । प्रोत्साहन भत्ता कार्य सम्पादनका आधारमा करार सेवा लगायत अन्य सेवाका कर्मचारीहरूलाई समेत उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

८) निरक्षर र असमर्थ सेवाग्राहीहरूका लागि सहयोगी कक्षको व्यवस्था गरिने छ ।

९) पत्रकारिता क्षेत्रको आवश्यक विकास एवं प्रोत्साहनका लागि विविध कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । पत्रकारिता क्षेत्रमा उत्कृष्ट योगदान पुऱ्याउने पत्रकारहरुलाई पुरस्कृत गर्न पत्रकारिता कोषको स्थापनाका लागि वजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

१०) नगर स्तरीय सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक नगर प्रहरीको संख्या बढाउदै लगिनेछ । आगामी आ.व. मा नै नगर प्रहरीमा महिला नगर प्रहरी समेत भर्ना गरिनेछ ।

११) दमकल सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक थप जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

ग) सामाजिक विकास समिति सम्बन्धि नीति :

१) सहकारी व्यवस्थापनका लागि आवश्यक विधि निर्माणका साथै सहकारी संस्थालाई जग्गा खरिद र संस्थापक सदस्य केन्द्रित लगानीबाट निरुत्साहित गरि उत्पादनशील तथा सामाजिक व्यवसायका क्षेत्रमा क्रियाशिल गराई अनुगमन तथा नियमनका माध्यमबाट सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गरिने छ ।

२) कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिन कुनैपनि NGO/INGO ले नगर क्षेत्रभित्र कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व नगरपालिकाबाट अनिवार्य रूपमा स्वीकृती लिनुपर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागू गरिने छ ।

३) सबैका लागि स्वास्थ्य भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन आवश्यक स्थानमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गर्नका साथै यस अघि स्थापना भएका शहरी स्वास्थ्य केन्द्रका लागि आवश्यक वजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

४) निःशुल्क उपलब्ध गराउने भनि तोकीएका औषधीहरुको आपूर्तिलाई सर्वसुलभ र सहज बनाइने छ । साथै नगरभित्रका सरकारी अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकीहरुमा औषधीको अभाव हुन दिइनेछैन । मन्थलीमा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा गर्भवती महिलाको शल्यक्रिया सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ । विभिन्न निकायहरुको सहयोगमा घुम्ती स्वास्थ्य शिविरहरु सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ । नीजिस्तरबाट सञ्चालित अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुको अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ ।

५) अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता र पहुचमा बृद्धि गरिनेछ ।

६) स्वास्थ्य संस्थाहरुको पूर्वाधारको विकास गरि स्तरोन्नती गर्दै लगिने छ । वर्थिङ्ग सेन्टर नभएका स्वास्थ्य चौकीहरुमा आवश्यक पूर्वाधार तयार गरी वर्थिङ्ग सेन्टरको स्थापना गरी २४ घण्टे प्रसुती सेवा प्रभावकारी बनाईनेछ ।

७) असंक्रामक दीर्घरोगहरुको पहिचान तथा निदानमा आयुर्वेद सेवाको उपभोगमा बृद्धि गरिने छ ।

८) नगरपालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स आवत जावत गर्न सक्ने बाच्नै महिना सडक पहुँच सुनिश्चित गरी यातायातका पूर्वाधार र सामाजिक विकास बीच तादम्यता कायम गरिनेछ ।

९) महीला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई विभिन्न भत्ता लगायतका माध्यमबाट उत्प्रेरित गरी समुदाय एवं परिवार स्तरसम्म स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धन गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ । महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको प्रोत्साहन भत्तामा एकरूपता कायम गरिने छ ।

१०) सामाजिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरुलाई नगरपालिकाका साथै वडाबाट समेत प्राथमिकतामा राखी बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

११) नगर क्षेत्र भित्र निर्माण हुने सार्वजनिक पूर्वाधारलाई अपाङ्ग मैत्री बनाइने छ ।

१२) घरेलु हिंसा बाट पीडित तथा पारिवारिक वीचलनमा परेका महिलाहरुको व्यवस्थापन तथा सेवाको आवश्यकता सम्बोधन गर्न सेवा केन्द्रको व्यवस्था मिलाउनेतर्फ ध्यान दिईनेछ ।

१३) महिला, दलित, जनजाति तथा सीमान्तकृत समुदायको सामाजिक, सांस्कृतिक र आर्थिक उत्थानको लागि आवश्यक कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

१४) फरक क्षमता भएका र ज्येष्ठ नागरिकको सामाजिक सुरक्षा र सम्मानको कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईने छ ।

१५) महिला समूह, संघ संस्था दर्ता र नबिकरण प्रकृया सहज र सरल बनाईने छ ।

१६) आप्रवासी कामदारहरुको व्यवस्थापनका लागि आप्रवासन सुचना केन्द्र स्थापना गर्ने कार्यक्रमहरु ल्याईने छ ।

१७) बालमैत्री स्थानीय शासन स्थापनाका लागि बालमैत्री नगर घोषणाका आधारहरु तयार गरिनेछ ।

१८) जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्ग र दलित बालबालिका, सडक बालबालिकाहरुलाई केन्द्रित गरी विविध कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रक्रिया अझ सरल र सहज बनाउदै लगिने छ ।

१९) नगर भित्र स्थायी बसोबास भएका ८० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरुको तथ्यांक संकलन गरी उनीहरुको सम्मान स्वरुप नगरपालिकाबाट थप कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

२०) खेलाडीको क्षमता र खेलको स्तर बृद्धि गर्न नगर स्तरीय आधुनिक र सुबिधा सम्पन्न रंगशाला तथा आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्नेतर्फ ध्यान केन्द्रित गरिने छ । खेलकुदको

विकासका लागि खेलकुद सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालनका साथै खेलकुदका आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ । साभेदार संस्थाहरुको समन्वयमा नियमित खेलकुद प्रतियोगिताहरुको आयोजना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । नगरपालिका भित्र रहेका खेलाडीहरुको मनोबल उच्च राख्नका साथै आन्तरिक खेलकुद प्रतियोगितालाई जीवन्त राख्न मेयर कप फुटबलको आयोजना गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ । फुटबल, भलिबल, तेक्वान्दो, व्याडमिन्टन प्रतियोगिताका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

२१) सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्न शिक्षकहरुको विषयगत दरवन्दी मिलानका साथै विद्यालय भौतिक सुधारका विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ । सबै विद्यालयलाई बालमैत्री, लैंगिकमैत्री, अपाङ्गमैत्री, प्रविधिमैत्री तथा वातावरणमैत्री बनाइदैं छात्रबृत्तीलाई प्रभावकारी बनाउन सघन अनुगमन गरिने छ । संस्थागत विद्यालयहरुको नियमन र अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई शिक्षाको गुणस्तर सुधारमा प्रेरित गरिने छ ।

२२) आगामी दुई वर्ष भित्र सबै विद्यालयहरुलाई बालमैत्री विद्यालय बनाइनेछ ।

२३) वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत फरक क्षमता भएका विद्यार्थी, समाहित शिक्षा कार्यक्रम विस्तार गरिने छ ।

२४) आधारभूत तहमा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२५) पाठ्यक्रममा सुधार गरी अधिकतम विषयमा अंग्रेजी माध्यममा पढाउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२६) उच्च शिक्षालाई रोजगारीमुखी, सान्दर्भिक तथा प्रतिस्पर्धी बनाउन शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारका प्रभावकारी कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।

२७) प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षामा जोड दिइनेछ ।

२८) नगर पुस्तकालय स्थापनाको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु ल्याइने छ ।

२९) नगरक्षेत्र भित्र शववाहन सेवा सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

घ) पूर्वाधार नीति

१. शहरी विकास तथा यातायात पूर्वाधार विकास गर्दा वन तथा वातावरणीय असर र जोखिम न्यूनीकरण हुने गरी कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।

२. पूर्वाधार विकासका कार्य सञ्चालन गर्दा सार्वजनिक, निजी, सामूहिकको लागत साभेदारी तथा बाह्य स्रोत परिचालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

३. बस्ती स्तरबाट माग भएका, रोजगारी सिर्जना हुन सक्ने, वातावरणमा सकेसम्म कम असर पर्ने र स्थानीय सहभागिता जुट्न सक्ने बढी जनसंख्या लाभान्वित हुने तथा क्रमागत योजनाहरूको कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिईनेछ । कम लगानीमा बढी भन्दा बढी जनसंख्या लाभान्वित हुने पूर्वाधार निर्माणलाई नगरको ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।

४. नगर यातायात गूरुयोजना, साना सिंचाई गूरुयोजना तथा खानेपानी गूरुयोजना तयार गरी आयोजनाहरू सञ्चालन पूर्व सर्वे डिजाईन तथा लागत तयार गरेर आवधिक योजनाको अभिन्न अंगको रूपमा अगाडि बढाईनेछ । मन्थली वसपार्क, ल्याण्डफिल साईड, खेलकुद मैदान, पितृ स्मृती पार्क, देवकोटा चोकदेखि रणजोर खोलापुलसम्मको सडक र महत्वपूर्ण पर्यटन पूर्वाधार तथा नगर क्षेत्रका रणनीतिक सडक योजना जस्ता क्रमागत आयोजनाहरू नगरको आन्तरिक तथा वाह्य श्रोतको परिचालन र विकास साभेदारहरूको सहयोगमा सम्पन्न गरिनेछ । क्रमागत योजना सञ्चालनमा बजेटको कमि हुन दिईने छैन ।

५. नगर केन्द्र देखि वडा केन्द्र जोड्ने र प्रमुख बजार केन्द्र तथा कृषि उत्पादन केन्द्र जोड्ने प्रमुख सडकहरूमा प्राथमिकताको आधारमा बजेट विनियोजन गरिनेछ । ग्रामीण तथा कृषि सडक मर्मत र निर्माणमा निरन्तरता दिइनेछ ।

६. साना सिंचाई गुरु योजनामा समावेश भएका र तामाकोशी आसपास लगायत नगर क्षेत्रभित्रका फाँटहरूलाई लक्षित गरी सिंचाई योजना निर्माण गरिनेछ । यसका लागि अन्य साभेदार संस्थाहरूको समेत लगानी जुटाइनेछ ।

७. एकिकृत बस्ती विकास योजनाका लागि १५ घरसम्म एकै स्थानमा बनाउने योजना ल्याएमा त्यस्ता कार्यको प्रोत्साहनका लागि सडक, विद्युतको व्यवस्था नगरपालिकाबाट नै गराउनका साथै नक्शा पास दस्तुरमा ५० प्रतिशतसम्म छुट दिने नीति लिईनेछ ।

८. सेवा प्रवाहको सहूलियतताका लागि वडा कार्यालयबाट नै सेवा प्रवाह गर्ने नीतिको व्यावहारिक कार्यान्वयन गर्नुका साथै आफ्ना भवन नभएका वडामा वडा कार्यालय निर्माण गर्न र जिर्ण भवन मर्मत सम्भार गर्न बजेटको प्रबन्ध गर्नु आवश्यक देखेको छ ।

९. उद्योग क्षेत्रको विकास गर्न ईटा तथा क्रसर उद्योग संचालन, पेट्रोल पम्प, मेसीनरी वर्कशप सञ्चालन, फलफूल प्रशोधन केन्द्रको स्थापना, शीत भण्डार स्थापना, खानी जन्य अन्य उद्योगहरूको पूर्वाधार निर्माणमा प्राथमिकता दिईनेछ । यस्ता पूर्वाधार निर्माणमा नीजी साभेदार क्षेत्रहरूलाई लगानि गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१०. मन्थली नगरपालिका भित्र अधिकांश वडाहरू सुख्खाग्रस्त क्षेत्रमा पर्दछन् । जलवायु परिवर्तन लगायत प्रभावको कारण खानेपानीको समस्या दिनानु दिन विकराल बन्दै गएको छ । सबै नगरवासीलाई स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था मिलाउनु नगरपालिकाको कर्तव्य हो ।

नगरपालिकाको केन्द्र तथा अन्य संभावित वडाहरूमा Gravity flow system बाट खानेपानी आपूर्ति गर्ने गरी श्रोतको पहिचान गरिनेछ, र तामाकोशी नदी र अन्य आसपासका नदी खोला लगायतका खानेपानीका श्रोतको पहिचान गरी अन्य क्षेत्रलाई लिफ्ट खानेपानीको सेवा उपलब्ध गराउने प्राथमिकता दिइनेछ ।

११. मन्थली नगरपालिकाका असाध्यै खानेपानीको अभाव रहेका वडा नं. ७, ८ र ९ मा खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउन वडा नं. ७ को ठेडीखोला आसपासको क्षेत्रबाट चिसापानी गढी, गौडाँडा लिफ्ट खानेपानी योजना संचालन गर्न विभिन्न निकायबाट सहयोग जुटाई कार्य अगाडि बढाइनेछ ।

१२. यातायात, शहरी विकास तथा भवन निर्माण क्षेत्रका पूर्वाधार निर्माण गर्दा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभूत निर्माण मापदण्ड २०७२ तथा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले जारी गरेका मापदण्डहरूको पूर्ण पालना गरिनेछ । गुणात्मक र परिणामात्मकतामा नघट्ने गरी योजनाको कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । समयमा नै आयोजनाहरूको स्टमेट र मूल्यांकन गराउने कार्यमा प्राविधिकलाई क्रियाशिल गराइनेछ । विगतमा विकास बजेटको कनिका छराईबाट नतिजामुखी योजना नदेखिएकाले आगामि आ.व.बाट एउटा वडामा कम्तिमा एउटा ठूला योजना सञ्चालन गर्ने नीति लिईएको छ । यसका लागि एउटा वडामा कम्तिमा एउटा योजना २५ भन्दा बढिको छनौट गर्ने परिपाटीको शुरुवात भइसकेको छ ।

१३. सडकको नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै ट्रयाक ओपन भइसकेका सडकको स्तरोन्नतीका लागि प्राथमिकता दिइनेछ । वनिसकेका सडक, पुल पुलेसा संरक्षण, मर्मत र स्तरोन्नतीमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

१४. सडक लगायतका भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माण गर्दा प्राविधिकबाट प्राप्त Specification लाई कडाईका साथ लागू गराइनेछ ।

१५. न्यूनतम ग्रेड नमिल्ने गरी नगरक्षेत्र भित्र कुनै पनि सडक बनाईने छैन । नगरपालिकाले कुनै पनि शर्तमा ग्रेड नमिलेको सडक बनाउन अनुमति दिने छैन भने यसरी ग्रेड नमिलेको सडकको भुक्तानी पनि नगर्ने नीति लिईने छ । विगतमा बनाइएका ग्रेड नमिलेका सडकहरूको ग्रेड मिलान गरी सेवाग्राहीको यातायात सेवा सुरक्षित तुल्याइने छ ।

१६. कृषि सडक तथा हरियाली सडक निर्माणमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

१७. दुई वा दुई भन्दा बढी वडा केन्द्र जोड्ने सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति गर्नका लागि विशेष महत्व दिइनेछ ।

१८. घ्याच्चेको पहिरो लगायत अन्य पहिरो नियन्त्रणका लागि विभिन्न निकायको सहयोगमा पहिरो नियन्त्रणको प्रयत्न गरिनेछ । साथै सो स्थानमा वसोवास गर्ने समुदायलाई अन्यत्र स्थानान्तरणका साथै जिविकोपार्जनमा विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।

१९. नगरभित्रका सार्वजनिक सडक, जग्गा अतिक्रमण गरि निर्माण गरिएका घर टहरा भत्काउने कार्यको शुरुवात भइसकेको छ । यसलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२०. सार्वजनिक जग्गा, पहिचान गरी संरक्षण र उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

२१. सडकमा परेका जग्गाको लगतकट्टा गर्नेतर्फ कार्यको शुभारम्भ गरिनेछ ।

२२. मन्थली नगरपालिकाको दक्षिणी भागलाई छोएर जानेगरी राष्ट्रिय गौरवको आयोजना मध्ये पहाडी लोकमार्गको निर्माण भईरहेको हामी सबैलाई विदितै छ । मध्ये पहाडी लोकमार्ग निर्माण गर्दा रामेछापको भूमिबाट वगिरहेको तामाकोशी नदी पुलमाथि पक्की पुल निर्माण जरुरी हुने नै छ । उक्त पुल निर्माणका लागि हाल खाँडादेवी गाँउपालिका वडा नं. ४ मा रहेको त्रिवेणीको महादेव मन्दिर छेउबाट पुल निर्माण गर्न अध्ययन भैरहेको बुझिएको छ । यस सँगै सुनकोशी जलाशययुक्त विद्युत गृह निर्माणको पनि हाल अध्ययन भैरहेको छ । यस जलाशययुक्त विद्युत आयोजना सञ्चालन गर्दा तामाकोशी नदी किनारका त्रिवेणीधाम नजिकका क्षेत्रहरु प्रभावित हुने र हाल पक्की पुल निर्माण गर्न अध्ययन भैरहेको क्षेत्र समेत डुवानमा पर्न सक्ने सम्भावना रहेकाले मन्थली नगरपालिकाको वडा नं. ६ को कुनौरी र वडा नं ७ को मुगीटार जोड्ने गरी उक्त पक्की पुल निर्माणका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।

२३. वढी सवारी चाप भएका सडकमा पर्ने खोला नदीमा संघीय तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा पक्की पुल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

२४. पर्यटकीय क्षेत्र, कृषि पकेट क्षेत्र, पशुपालन पकेट क्षेत्र, प्राकृतिक श्रोत साधन भएको क्षेत्र जोड्ने सडक बाह्रै महिना चलाउन वजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

२५. भूकम्पबाट ध्वस्त भएका नीजी तथा सार्वजनिक संपदा पुर्ननिर्माणमा ध्यान केन्द्रित गरिनुका साथै गुनासोमा नसमेटिएका भुकम्पपीडितहरुको व्यवस्थापनका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

विद्युतीकरण नीति

१. आगामी आ.व.मा नै सबै वडाका घरघरमा बिजुली बत्ति पुग्ने गरी विद्युतीकरण नीति बनाइनेछ । यसका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग आवश्यक सहयोग लिइने छ ।

२. जलविद्युत तथा जलस्रोतको बहुक्षेत्रगत विकासको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने (तामाकोशी, मिल्ली, भटौली र सुनकोशी लगायतका खोला नदीको उपयोग)कार्यको शुरुवात आगामि आ.व. बाट नै गरिनेछ । यसका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारको सहयोग जुटाईनेछ ।

३. वैकल्पिक उर्जाका कार्यक्रमहरूको उपयोगमा जोड दिइनेछ । यसका लागि साभेदार संस्थाहरूको समेत सहयोग जुटाउने प्रयत्न गरिने छ ।

४. उर्जा संकट न्यूनिकरण गर्न साना जलविद्युत, सौर्य उर्जा, वायुउर्जा जस्ता वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्धन विकास र विस्तारमा यस क्षेत्रका बैंक तथा वित्तिय क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने नीति लिइने छ ।

वजार विस्तार सम्बन्धि नीति

१. कम्तिमा एक वडा एक वजार केन्द्रको नीति लिई वजारीकरण कार्यलाई अभियानका रूपमा लगिनेछ ।

पर्यटन पूर्वाधार सम्बन्धि

१. प्राकृतिक सौन्दर्यता, प्राकृतिक स्रोत र साधन, जलसम्पदा, भाषा, कला, संस्कृति आदिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रचारप्रसार गरी पर्यटन उद्योगको विकास गर्ने नीति लिइएको छ । त्यसैगरी विभिन्न जातजातिको मिश्रीत वसोवास रहेको यस नगरपालिकामा जाति अनुसार संस्कृती भेषभुषा र परम्परा रहेकाले यिनीहरूलाई लक्षित गरी साँस्कृतिक पर्यटन पूर्वाधार विकास गरिनेछ । साहित्यिकसहिद सुब्बा कृष्णलाल अधिकारी को जन्मस्थल कठजोर लगायतका स्थानलाई पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास हुनेगरी पर्यटन पूर्वाधार निर्माणमा प्राथमिकता दिईनेछ ।

२. पर्यटन तथा व्यापार विस्तारमा उपयोगी नीति अवलम्बन गरिनेछ, जसका लागि समग्र नगरको पर्यटन गुरुयोजना निर्माणका लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

३. प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्रका मठ, मन्दिर, गढी, किल्लाहरू, गुम्बा आदिको निर्माण मर्मत र जिर्णाद्धार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । पर्यटकीय स्थलको पहिचान गरी महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थलहरू जस्तै चिसापानी गढी, तिल्केस्थान गढी, थानापति महादेवस्थान, ऐरमवास, भलुवाजोरको ईन्सीन डाँडा, ढिकुरी मन्दिर, गोल्माथान डाँडा, सुनारपानी महादेव, मन्थली महादेव, भिमरडेरी ढुंगा, गेलुका खाँडादेवी, पशुपती, रामजानकी आदि मन्दिरको संरक्षण र प्रचारप्रसारमा जोड दिइनेछ

४. पर्यटकीय क्षेत्रहरू जोड्ने सडकहरू जस्तै सोलु, सगरमाथा, तराई तथा काठमाण्डौ जोड्ने सडकको स्तरोन्नती र मर्मतलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । यसका लागि अन्य पालिकाहरू तथा अन्य जिल्लाहरूसँग पनि सहकार्य गरिनेछ ।

५. मन्थलीमा रहेको विमान स्थलको बहुआयामिक उपयोगका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली

१. अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारी तुल्याउन नतिजामूलक अनुगमन (Result Based monitoring) प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

२. नतिजामा आधारित योजना निर्माण र योजनाको अनुगमन प्रणालीको अवलम्बन गरिनेछ ।

३. परियोजना संचालन गर्दा (Pre monitoring, on going monitoring) लाई पनि विशेष महत्व दिई योजनाको भुक्तानीको लागि (post monitoring) लाई अनिवार्य बनाईनेछ ।

४. पूर्वाधार क्षेत्रको आधारभूत तथ्याङ्क (Base line data) तयार गरिनेछ ।

५. नगरपालिकाको कार्यालय संचालन हाल आफ्नै भवनबाट शुरुवात भई सकेको भएतापनि कोठा अभावका कारण अझै सहज नभइसकेको अवस्थामा यथासक्य चाँडो वाँकि भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

६. नगरको दिगो विकास र मर्यादा अभिवृद्धिका लागि सडक,जल विद्युत,खेलकुद, खानेपानी र पार्कका क्षेत्रमा नगर गौरवका आयोजना छनौट गरी प्राथमिकताका साथ संचालन गरीने छ ।

७. मुहान संरक्षण र वर्षातको पानी संकलन गरि खानेपानीको स्रोत वृद्धि गरिने छ । नगर भित्रका सम्पूर्ण बस्तीहरूमा खानेपानी सेवा पुऱ्याउन वडा नं. ४ र ५ एवं वडा नं. २ र ३ मा लिफ्ट सिस्टमको वृहत खानेपानी आयोजनाको कार्य शुरुवात भैसकेको छ । अन्य वडाहरूमा पनि खानेपानी आयोजनाहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । खानेपानी योजना निर्माणमा अन्य क्षेत्रको समेत सहयोग लिईनेछ र यसलाई अभियान रुपमा सञ्चालन गरिने छ ।

८. उर्जा संकट न्यूनिकरण गर्न साना जलविद्युत, सौर्य उर्जा, वायु उर्जा जस्ता वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्धन विकास र विस्तारमा यस क्षेत्रका बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने नीति लिइने छ ।

९. नगर सभाबाट स्वीकृत विकास योजनाहरूको उपभोक्ता समिति निर्माण असोज मसान्त भित्र, लागत इष्टीमेट कार्तिक मसान्त भित्र, सम्झौता फागुन मसान्त भित्र र निर्माण सम्पन्न जेठ मसान्त भित्र भईसक्नेगरी कार्य अगाडी बढाई विकास निर्माणमा प्रभावकारिता हासिल गरिने छ ।

१०. स्पष्ट नतिजा प्राप्तिको सुनिश्चितता नभएका र प्रयाप्त तयारी नभएका आयोजना र कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरिने छैन । वित्तीय अनुशासनमा कडाई गरि वित्तीय जोखिम घटाइने छ । स्थानीय संचित कोषको दोहन गर्ने प्रवृत्तिमा अंकुश लगाइने छ ।

११. आयोजनाको बजेट विनियोजनलाई यथार्थपरक बनाउन योजना छनौटकै चरणमा प्राविधिक लागत अनुमान तयार गर्ने कामको थालनी गरिने छ ।

ड) आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति

१) यस नगरपालिकाले कृषि, पशु, साना तथा घरेलु उद्योग, व्यापार व्यवसाय, पर्यटन र सहरी विकासलाई आर्थिक विकासको संवाहकको रूपमा पहिचान गरेको छ । यस क्षेत्रको विकासका लागि निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी केन्द्रित गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

२) कृषियोग्य जमिनलाई खण्डिकरण गरी जग्गा प्लटिङ गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरि कृषकहरूसँग छरिएर रहेका जग्गाहरूलाई चक्लावन्दि गरी व्यवसायिक प्रयोगमा ल्याउने नीति लिइएको छ ।

३) सुख्खा तर कृषियोग्य फाँटमा सिंचाई सम्बन्धि पूर्वाधार निर्माणमा लगानी बढाउने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

४) सहकारीमा आधारित कृषि प्रणालीलाई अनुदानको व्यवस्था गर्ने कार्यको शुरुवात गरिने छ ।

५) स्थानीय जनशक्तिको समेत उपयोग गरी उनीहरूको जनसहभागितामा रणजोर, सुकाजोर लगायतका खोला तथा कोशीहरूमा नदी नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालन गरी कृषियोग्य भूमिको वचाउ गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

कृषक समूह, व्यवसायिक फर्महरूलाई प्राविधिक सेवा तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।

६) उन्नत जातको वीउविजन तथा नश्ल सुधारका कार्यक्रममा लगानी बढाइने छ ।

७) पशु /वाली विमा कार्य प्रभावकारी रूपमा लागू गराउन अन्य क्षेत्रको समेत सहयोग जुटाइने छ ।

८) न्यून आय भएका गरीव महिलाहरूको आम्दानीका स्रोत बढाउन आय आर्जनका विभिन्न योजना तर्जुमा गरी सञ्चालन गरिनेछ ।

९) सुख्खा क्षेत्रमा सुख्खा सहनशिल घाँस वालीको विकास गर्न प्रविधिको अन्वेषण गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

१०) कृषि प्रशोधन केन्द्र र कृषिमा आधारित उद्योग खोल्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी लगानी बढाइनेछ । कृषि तथा पशुजन्य उपजहरूको बजारीकरणमा सहकारी एवं निजी क्षेत्रलाई समेत परिचालन गरिनेछ ।

११) किसानलाई आफ्नो उत्पादनको बजारीकरण गर्न प्रेरित गर्नका साथै बजार सुनिश्चितता गर्ने तर्फ ध्यान पुऱ्याईनेछ ।

१२) स्थानीय वातावरण अनुकुलका फलफूल तथा तरकारी उत्पादनमा कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्नुका साथै बजारिकरणमा समेत जोड दिईने छ । यसका लागि आवश्यक नर्सरीको व्यवस्था गरिनेछ ।

१३) स्थानीय स्रोत र सीपमा आधारित साना घरेलु तथा कुटीर उद्योगलाई प्रोत्साहन गर्न त्यस्ता उद्योगलाई आवश्यक पानी, विजुली, प्रवेश मार्ग सहज उपलब्ध गराई रोजगार वृद्धि हुने कार्यक्रमको सृजना गरिने छ ।

१४) नगरस्तरीय उद्यम विकास योजना कार्यान्वयनका लागि विशेष ध्यान पुऱ्याईनेछ ।

१५) उद्योग तथा व्यापार व्यवसायका माध्यमबाट नगरको आर्थिक विकास गर्न व्यापार सहजिकरणको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१६) मन्थली नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका तामाकोशी नदी किनारका सुख्खा फाटहरूमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन मन्थली नगरपालिका वडा नं. १३ को वडारे फाटबाट भोर्ले, अम्वासबेसी, भडारे, जुदार, पन्थली, एघारबीसे, बान्द्रेफाँट, जखनीटार, गाईखुरा, मुगीटार, माडिफाँट तामाकोशी नहर संचालनका लागि डिपिआर तयार गर्न विभिन्न दातृ निकायको खोजी गरी कार्य अगाडि बढाईनेछ ।

च) वातावरण संरक्षण तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

१. मन्थली बजार लगायत प्रमुख बजार क्षेत्रहरूमा उद्यान सहितको पार्क निर्माण र ग्रीन पार्क निर्माणमा लगानी जुटाउन पहल गरिनेछ । मन्थली बजारमा रहेका तीनलाल पार्क, मदन आश्रीत पार्क र वि.पी पार्कलाई संरक्षण र विकासमा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२. हरियाली प्रवर्द्धन गरी वातावरण संरक्षण गर्न सुख्खा क्षेत्रमा अनुकूल हुने बोट विरुवा रोप्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३. प्रमुख बजार र शहरी क्षेत्रमा ढल निकासको उचीत व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई तदारुकताका साथ अगाडि बढाईनेछ ।

४. जंगल क्षेत्रभित्र सडक निर्माण गर्दा रुख विरुवाको कम क्षति हुने गरी निर्माण गर्ने र रुख विरुवा क्षति भएमा एक रुख बराबर ५ विरुवा लगाई हुर्काउने प्रबन्ध सम्बन्धित निर्माणकर्ताले मिलाउनु पर्ने नीति तय गरिनेछ ।

५. एक टोल एक पोखरी निर्माण कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. रणजोर खोलाको दुवैतर्फ वृक्षारोपण कार्य गरी हरियाली सम्बर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. कालोपत्रे तथा स्तरोन्नति भईसकेका सडक किनारामा हरियाली प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि सडकका दुवै किनारामा वातावरण अनुकूलका वृक्षारोपण कार्य गरिनेछ ।
८. २५ लाख भन्दा बढि लगानी भएका सडक पूर्वाधारमा तल्लो किनारमा वृक्षारोपण कार्यलाई अनिवार्य बनाइनेछ ।

❖ फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धि

१. आगामि आ.व.मा नै उपयुक्तस्थानमा ल्याण्डफिल्ड साईडको खोजी गरी सञ्चालनमा ल्याउने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
२. कुहिने, नकुहिने फोहोरहरु, धातुजन्य, प्लाष्टिकजन्य, सिसाजन्य फोहोर छुट्याइ पुनः प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३. मन्थली बजार र अन्य शहरी क्षेत्रमा फोहोर मैला संकलनलाई प्रभावकारी बनाउन घरधनी र वहालवालासँग मासिक शुल्क लिने तथा परिचय पत्र बनाउने व्यवस्थाको शुरुवात गरिनेछ ।
४. सार्वजनिक स्थलमा फोहोर गर्नेलाई दण्ड सजाय सम्बन्धि व्यवस्था कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
५. सटर बाहिर र सडक पेटीमा सामाग्री राखेर वेच्ने, सडक र सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गर्ने कार्यलाई पूर्ण रुपमा निष्तेज गरिनेछ ।
६. नालामा फोहोर फाल्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरी यस्ता कार्य दण्डनीय बनाइनेछ ।
७. छतको पानी व्यवस्थापन सम्बन्धि (Rain water harvesting) कार्य वाध्यकारी बनाईनेछ । छतको पानी सडकमा अव्यवस्थित विसर्जन गर्ने प्रवृत्तिलाई आगामि आ.व.देखि व्यवस्थित र पूर्ण निरुत्साहित गरिनेछ ।
८. पार्किङ स्थलको पहिचान गरी सःशुल्क पार्किङ्ग को व्यवस्था गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
९. टोल सुधार समितिको क्रियाशिलता बढाई समितिका पदाधिकारीका लागि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । टोल सुधार समिति संग सहकार्य गरी बजार सरसफाई कार्यलाई अभियानको रुपमा लगिनेछ ।
१०. सडक किनारामा निर्माण सामाग्री थुपार्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरी थुपार्नेहरुलाई कानुनी दायरामा ल्याइनेछ ।

११. पीच सडकमा धूलो र हिलो कम गर्न पीच सडक संग जोडिएका अन्य कच्ची सडकलाई ग्राबेलिङ गर्ने सम्बन्धि नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१२. मासु पसल र तरकारी पसलको लागि छुट्टै स्थानमा व्यवस्थापन गर्न स्थान छनौट लगायतका कार्यको आगामि आ. व. मानै प्रक्रिया अगाडि वढाइनेछ ।

❖ वन संरक्षण सम्बन्धि

१. अन्तर वडा नर्सरी स्थापनाको कार्य अभियानको रुपमा लगिनेछ ।

२. वन पैदावारको उपयोग सम्बन्धि नीति तय गर्न सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वयको शुरुवात गरिनेछ ।

❖ विपद पछिको व्यवस्थापन नीति

१. विपदमा परेका परिवारलाई पुनर्स्थापना गर्ने स्थानको व्यवस्थाका साथै जिविकोपार्जनमा टेवा पुर्याउने कार्य समेत सञ्चालन गरिनेछ ।

२. आगलागि लगायतका प्रकोप पीडितलाई तत्काल राहतका लागि प्रहरी प्रतिवेदन, वडा कार्यालयको सिफारिसको आधारमा अधिकतम रु ५०००/- अक्षेरी पाँच हजार सम्म नगरपालिकाबाट राहत उपलब्ध गराउने कार्यको शुरुवात आगामि आ.व.बाट नै गरिनेछ ।

३. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकासको लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

४. विपद व्यवस्थापनका लागि आवश्यकताको आधारमा युवाहरुको समूह गठन गरी आवश्यकता अनुसार परिचालन गरिनेछ ।

५. विपदको पूर्व तयारीका लागि दुर्घटना सचेतना कार्यक्रम सञ्चालनका साथै विपदमा परेकाको उद्धारका लागि उद्धार सामाग्री सहितको जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

छ) विधेयक सम्बन्धि नीति

१. स्थानीय तहका अधिकारको अधिकतम प्रयोग गर्ने गरी नगरपालिकाका लागि आवश्यक ऐन नियमहरु निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२. सरोकारवालाहरुको सहभागितामा नगरपालिकाको आफ्नो कार्यक्षेत्रसंग सम्बन्धित विषयमा आवश्यक ऐन, कानून र कार्यविधीहरु तर्जुमा गरी कानूनको शासनलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।

३. नगरपालिकाले बनाएका ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा नीतिहरु संघीय र प्रदेश कानूनसँग बाँझिएको पाईएमा त्यसको परिमार्जन र सुधार गरिनेछ ।

४. नगरबासीहरु संग बढी सरोकार राख्ने नीति नियमहरुलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

ज) स्थानीय न्याय व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

१) समाजमा अनावश्यक रुपमा हुन सक्ने विवाद र मुद्दा मामिलालाई प्रारम्भिक चरणमै स्थायी समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै नगरपालिकाको न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

२) पीछडिएको बर्ग र क्षेत्रका व्यक्तिहरुको न्यायमा सँहज पहुँच सुनिश्चित गर्न कानुनी शिक्षा र सचेतना कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।

३) कानून विज्ञहरुबाट न्यायिक समिति, जनप्रतिनिधी र कर्मचारी लगायतलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।

४) न्यायिक समितिको छुट्टै सचिवालय तथा इजलासको व्यवस्था गरिनेछ । आवश्यक मात्रामा सन्दर्भ सामाग्री तथा भौतिक सामाग्रीको व्यवस्थापन गरिने छ ।

५) न्यायिक समितिबाट हुने म्याद तामेलीका लागि तामेलदारको व्यवस्था गरिनेछ ।

६) नगरपालिकामा सूचिकृत मेलमिलापकर्तालाई आवश्यक तालिम प्रदान गरी परिचालन गरिनेछ ।

७) न्यायिक प्रक्रियामा उत्कृष्ट उपलब्धि हासिल गरेका अन्य पालिकाहरुको अध्ययन भ्रमण गराई न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरुको न्यायिक मूल्यांकन क्षमतामा वृद्धि गरिनेछ ।

८) न्याय तथा मेलमिलापको दृष्टिकोणले यस नगरपालिकाको न्यायिक समितिलाई नमुनायोग्य बनाउनतर्फ ध्यान केन्द्रित गरिने छ ।

आदरणीय प्रमुख अतिथि ज्यू, विशेष अतिथि ज्यू, नगरसभाका सदस्यज्यूहरु , अन्य उपस्थित महानुभावहरु

यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दा सन्तुलित र सुदृढ अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने, स्वस्थ र सक्षम जनशक्ति विकास गर्ने, विकासलाई समावेशी, जनमुखी, नतिजामुखी, सामाजिक न्यायमा आधारित बनाउने, सुशासन कायम गराउने, सम्वृद्ध मन्थली नगरको दीर्घकालीन उद्देश्य प्राप्त गर्ने ध्येयलाई केन्द्रमा राखिएको छ । यो नीति तथा कार्यक्रम लोकतान्त्रिक शासन पद्धती, सामाजिक न्याय, समन्यायिक आर्थिक विकास, दीगो शान्ति र अग्रगमनबाट प्रेरित छ । यो नीति तथा कार्यक्रमबाट विकासमा जनताको सहभागिताका साथै सबै खाले सामाजिक विभेदको अन्त्य, नागरिक

सवलीकरण, ज्ञान र सीप तथा नवप्रवर्तनमा आधारित उत्पादन प्रणाली, प्रविधि विकास मार्फत श्रमको उत्पादकत्व वृद्धिको अवस्थाले समाजवादको मार्ग प्रशस्त गर्दछ भन्ने मेरो विश्वास छ ।

अन्त्यमा राजनैतिक संक्रमण समाप्त भई मुलुकमा जनप्रतिनिधि मार्फत तीनै तहको शासन सञ्चालनको शुरुवात भइसकेको छ । मन्थली नगरपालिका पनि राज्यले गरेको परिकल्पना, राज्यले लिएको दीर्घकालीन उद्देश्य पुरा गर्न सदैव तल्लीन छ । मन्थली नगरपालिकाको यो महान अभियानमा साथ दिनुहुने राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु, विभिन्न संस्थागत व्यक्तित्वहरु, वुद्धिजीवी, पत्रकार, उद्योगी व्यापारी, कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, जनप्रतिनिधि र सबै विकास साभेदार संस्थाहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद !

रमेश कुमार बस्नेत

नगर प्रमुख